

Mô hình vườn ươm doanh nghiệp tại Đại học Bách khoa Torino

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và sự phát triển không ngừng của công nghệ, các vườn ươm doanh nghiệp tại trường đại học ngày càng khẳng định vai trò quan trọng trong hệ sinh thái đổi mới sáng tạo quốc gia. Là một trong những trường đại học kỹ thuật lâu đời nhất tại Ý, Đại học Bách khoa Torino đã xây dựng I3P - vườn ươm công nghệ nhằm chuyển giao tri thức, hỗ trợ khởi nghiệp và đóng góp tích cực vào sự phát triển kinh tế xã hội. Kể từ khi thành lập vào năm 1999, I3P đã thành công trong việc ươm tạo 175 doanh nghiệp khởi nghiệp, trở thành mô hình tiêu biểu trong việc kết nối giữa học thuật, công nghiệp và các nhà hoạch định chính sách.

I3P: Mô hình vườn ươm công nghệ tiên tiến

I3P được thành lập như một tổ chức phi lợi nhuận độc lập, thuộc Đại học Bách khoa Torino và các cơ quan công quyền địa phương. Khác biệt với nhiều vườn ươm khác, I3P không chuyên môn hóa vào một lĩnh vực công nghệ cụ thể mà mở rộng sang nhiều ngành mà trường có thể mạnh như công nghệ thông tin, công nghệ sạch, công nghệ y tế và tự động hóa.

Với quy mô lớn và sự hỗ trợ chuyên sâu, I3P xây dựng chương trình ươm tạo chuyên biệt, cho phép đội ngũ huấn luyện viên tập trung vào các lĩnh vực cụ thể để hỗ trợ từng doanh nghiệp khởi nghiệp. Mô hình này giúp các doanh nghiệp không chỉ phát triển ý tưởng mà còn thương mại hóa sản phẩm, đáp ứng nhu cầu thị trường và đóng góp giá trị kinh tế.

Những kết quả nổi bật của I3P

Một trong những thành công lớn nhất của I3P là khả năng tạo ra doanh nghiệp mới. Tính đến nay, I3P đã ươm tạo 175 doanh nghiệp, trong đó 40 doanh nghiệp đang trong chương trình ươm tạo, 93 doanh nghiệp tiếp tục hoạt động bền vững, và 11 doanh nghiệp đã được mua lại thành công. Tuy nhiên, cũng có 31 doanh nghiệp phải dừng hoạt động.

Tỷ lệ thất bại dưới 20% của các doanh nghiệp tại I3P đã thu hút nhiều quan điểm trái chiều. Một số người coi đây là thành tựu đáng kể, thể hiện sự sàng lọc kỹ lưỡng và hỗ trợ đúng hướng. Ngược lại, có ý kiến cho rằng tỷ lệ này phản ánh sự thận trọng quá mức, khiến các doanh nghiệp khởi nghiệp tại I3P ít mang tính đột phá. Thực tế, trong những năm đầu, I3P tập trung ươm tạo các doanh nghiệp định hướng dịch vụ, có rủi ro thấp hơn so với doanh nghiệp dựa trên sản phẩm.

Bên cạnh đó, I3P cũng tạo ra tác động lớn về mặt kinh tế, với hơn 1.400 việc làm trực tiếp. Một số doanh nghiệp trong số này đã phát triển mạnh mẽ, chẳng hạn như doanh nghiệp có hơn 400 nhân viên. Tuy không thể tạo ra các tập đoàn lớn mang tầm cỡ thế giới, I3P vẫn chứng minh được giá trị của mình trong việc tạo dòng công việc ổn định và mang lại giá trị gia tăng cao.

Vai trò của vườn ươm trong hệ sinh thái đổi mới sáng tạo

Các vườn ươm tại trường đại học không chỉ hỗ trợ khởi nghiệp mà còn đóng vai trò kết nối giữa các lĩnh vực học thuật, công nghiệp và chính sách trong mô hình “ba vòng xoắn” (Triple Helix). Để đạt hiệu quả, I3P đã triển khai chiến lược tích hợp, gắn kết chặt chẽ các doanh nghiệp khởi nghiệp với môi trường kinh tế và xã hội xung quanh.

Trong những năm gần đây, I3P tập trung vào ba hướng phát triển chính. Thứ nhất, thu hút các doanh nghiệp khởi nghiệp bên ngoài địa phương nhằm tận dụng tối đa các nguồn lực sẵn có. Với lợi thế về vị trí địa lý và nguồn nhân lực STEM chất lượng cao tại Torino, các doanh nghiệp khởi nghiệp có thể nhanh chóng chuyển từ giai đoạn nguyên mẫu sang sản xuất thực tế với chi phí thấp.

Thứ hai, I3P tăng cường hợp tác với các tập đoàn lớn để tối ưu hóa quy trình phát triển sản phẩm. Việc xây dựng các chương trình ươm tạo doanh nghiệp giúp tạo điều kiện cho các doanh nhân khởi nghiệp tiếp cận với nguồn lực, kinh nghiệm và thị trường từ các tập đoàn. Điều này không chỉ giúp doanh nghiệp khởi nghiệp phát triển mà còn thúc đẩy các tập đoàn lớn cải tiến sản phẩm và quy trình của chính họ.

Thứ ba, I3P không ngừng cải tiến và điều chỉnh hoạt động của mình để phù hợp với nhu cầu của hệ sinh thái khởi nghiệp địa phương. Các chương trình ươm tạo ngày càng được cá nhân hóa, cung cấp sự hỗ trợ đa dạng từ tài chính, công nghệ, đến kết nối mạng lưới kinh doanh.

Thách thức và bài học kinh nghiệm

Tuy đạt được nhiều thành công, I3P cũng đối mặt với không ít thách thức. Một trong số đó là cân bằng giữa việc ươm tạo các doanh nghiệp có rủi ro thấp với doanh nghiệp đột phá nhưng nhiều rủi ro. Ngoài ra, việc duy trì sự kết nối giữa các bên liên quan trong mô hình Triple Helix cũng đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ và nguồn lực đáng kể.

Một bài học quan trọng rút ra từ I3P là vai trò của chiến lược linh hoạt trong việc duy trì sự phù hợp với bối cảnh thay đổi liên tục của hệ sinh thái khởi nghiệp. Các vườn ươm không chỉ cần hỗ trợ về mặt tài chính mà còn phải đảm bảo môi trường thuận lợi để khuyến khích sự đổi mới và sáng tạo.

I3P là một minh chứng điển hình cho sự thành công của mô hình vườn ươm tại trường đại học trong việc thúc đẩy chuyển giao công nghệ và phát triển khởi nghiệp. Những kết quả mà I3P đạt được không chỉ góp phần vào sự phát triển kinh tế địa phương mà còn đưa ra những bài học giá trị về quản lý, kết nối và hỗ trợ doanh nghiệp.

Trong tương lai, để phát huy vai trò của mình, I3P cần tiếp tục mở rộng mạng lưới, tăng cường hợp tác quốc tế và đầu tư vào các lĩnh vực công nghệ mới. Những nỗ lực này sẽ giúp vườn ươm không chỉ duy trì vị thế mà còn trở thành hình mẫu toàn cầu trong việc thúc đẩy đổi mới sáng tạo.

N.L.H (NASATI), theo Academic Spin-Offs and Technology Transfer in Europe, 2025

Nguồn: Cục Thông tin Khoa học và Công nghệ Quốc gia.